

KARTSINOEMBRÜONAALNE ANTIGEEN PLASMAS

Lühend	P-CEA									
Mõiste	Onkofetaalne valk, glükoproteiin									
Näidustused	<ul style="list-style-type: none"> valikmarker jämesoolevähi ravi seireks juhul, kui kontsentratsioon on enne ravi algust suurenenud: eriti hästi sobib kolorektaalse kasvaja resektsioonijärgseks seireks. <p>NB! Vahetult postoperatiivses perioodis ei ole mõtet määrata, õnnestunud radikaalse lõikuse korral toimub kontsentratsiooni vähenemine seerumis mõne (4–6) nädala jooksul.</p> <ul style="list-style-type: none"> lisauuring kolorektaalvähi staadiumi preoperatiivseks hindamiseks lisauuring kõhunäärmevähi ja kõhunäärme paraneoplastiliste seisundite diagnoosimisel lisauuring muu lokalisatsiooniga vähipaikmete diagnoosimisel (maovähk, kopsuvähk, rinnavähk, munasarjavähk, medullaarne kilpnäärmevähk) 									
Proovivõtu vahendid	Lisanditeta vaakumkatsuti									
Materjali säilivus ja transport	Plasma: 20–25 °C 7 päeva, 2–8 °C 14 päeva, –20 °C 6 kuud Juhul kui proovimaterjali ei saa kohe laborisse saata, tuleb plasma eraldada.									
Teostamise aeg ja koht	Ööpäev läbi, kliinilise keemia labor, Ravi 18									
Meetod	Elektrokemoluminomeetria - Roche Cobas 6000									
Referentsvahemikud	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Mittesuitsetajad:</td> <td style="text-align: center;">Suitsetajad:</td> </tr> <tr> <td>40–69 a:</td> <td style="text-align: center;">< 5,0 µg/L</td> <td style="text-align: center;">< 6,5 µg/L</td> </tr> <tr> <td>20–39 a:</td> <td style="text-align: center;">< 3,8 µg/L</td> <td style="text-align: center;">< 5,5 µg/L</td> </tr> </table>		Mittesuitsetajad:	Suitsetajad:	40–69 a:	< 5,0 µg/L	< 6,5 µg/L	20–39 a:	< 3,8 µg/L	< 5,5 µg/L
	Mittesuitsetajad:	Suitsetajad:								
40–69 a:	< 5,0 µg/L	< 6,5 µg/L								
20–39 a:	< 3,8 µg/L	< 5,5 µg/L								
Tõlgendus	<p>CEA↑</p> <ul style="list-style-type: none"> > 10 µg/l – pigem pahaloomuline protsess algkoll – enamasti jämesoolevähk, muud võimalikud paikmed: rinna-, kopsu-, mao-, kõhunäärme-, medullaarne kilpnäärme-, pea ja kaela kudede, emakakaela- ja maksavähk, lümfoomid, melanoomid kontsentratsiooni väärtused < 20 µg/l ei välista kasvaja retsidiivi võimalust. <p>Kolorektaalse vähi korral:</p> <ul style="list-style-type: none"> CEA↑ kaasneb vaid kaugele arenenud haigusega kõigil kasvaja retsidiivi juhtudel ei esine CEA↑ CEA↑ võib kajastada ka muid kaasuvaid haigusseisundeid tsütotoksiline ravi võib suurendada CEA kontsentratsiooni seerumis <p>Kopsuvähi korral:</p> <ul style="list-style-type: none"> sobib adenokartsinoomi, suurerakulise kopsuvähi ja ebaselge etioloogiaga kopsuvähi seireks juhul, kui kontsentratsioon seerumis on enne ravi algust suurenenud üldjuhul tähendab kontsentratsiooni märkimisväärne suurenemine kaugelearenenud kasvajakasvatuse ning tõsist prognoosi, vähene kontsentratsiooni suurenemine ei välista ei protsessi pahaloomulisust ega suurt ulatust <p>Muud põhjused:</p> <ul style="list-style-type: none"> suitsetamine, alkoholism rasedus kopsuhaigused (bronhiit, pneumoonia, krooniline kopsuhaigus, kopsuemfüseem) südame isheemiatõbi, infarkt seedekulglala põletikulised, koenekroosiga või vähieelsed seisundid (gastriit, peptiline haavand, hepatiit, kolütsüstiit, maksatsirroos, koliit, Crohni tõbi, divertikuliit, ultseroosne koliit, pärasoole polüübid) massiivne transfusioon CEA-sisaldava veretooteaga 									

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ trauma ▪ neerupuudulikkus ▪ ravi tsütotoksiliste, hepatotoksiliste või antineoplastiliste ravimitega, kiiritusravi
Konsultatsioon	Vaike Viia, Liisa Kuhi
HK hinnakirja koodid	66707
Kirjandus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Marks V, Cantor T, Mesko D, et al (2002) Differential diagnosis by laboratory medicine, Springer-Verlag: 124–125 2. Fleisher M, Dnistrian AM, Sturgeon CM, et al (2002) Practice guidelines and recommendations for use of tumor markers in the clinic, NACB Laboratory medicine practice guidelines, 15: 26–29; 40–44 3. Perkins GL, Slater ED, Sanders GK (2003) Serum Tumor Markers, American Family Physician, 68: 1075–1082
Koostaja	Eola Valdre